

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1903

ΑΡΙΘ. 44

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅσον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
 διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. . . 3
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
 † Ὁ Μ. Πρωτοδύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
 † Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά -- Γνώσεις χρήσιμοι τῇ ἱστορίᾳ τῆς παρ' ἡμῖν παιδείας -- Ἀνγχνώσεις ἐκ τοῦ Ὁρολογίου τῆς τῶν ἀκοιμήτων μονῆς -- Βιβλιοκρισία -- Δικαιολογία ἀγγέλων -- Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία δύο Σωμάτων.—Τῇ π. δευτέρᾳ τὰ δύο Σώματα συνελθόντα εἰς κοινήν συνεδρίαν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνεσκέψαντο περὶ τινῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Πρὸς τοῦτοις λόγου γενομένου περὶ τῆς πραγματώσεως τῆς καὶ ἄλλοτε ὑποβληθείσης ὑπὸ τῆς Α.Θ.Π. προτάσεως περὶ ἀνεγέρσεως ἰδίων οἰκημάτων παρὰ τὰ Πατριαρχεῖα, χρησιμευσόντων διὰ τοὺς ἐκάστοτε συνοδικούς καὶ παρεπιδημοῦντας τυχόν ἀρχιερεῖς, τὰ δύο σώματα ἀνέθηκαν τὴν περὶ τούτου σκέψιν εἰς τὸ ἔντιμον Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, ὅπερ ἐν τῇ τακτικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. τετάρτης διώρισε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Μιτυλήνης καὶ Διδυμοτείχου καὶ τῶν ἐντίμων Ἰωάννου βέν. Ἰωαννίδου. Σόλωνος Καζανόβα καὶ Π. Χρυσοῦ διὰ τὰ περαιτέρω. Ὡσαύτως ληφθεῖσαι ὑπ' ὧν αἱ ἀπὸ πολλοῦ ὑποβεβλημέναι δύο ἐκθέσεις αἱ ἀφορῶσαι, ἡ μὲν εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ ἐπὶ τὰ κρεῖττω διοργανώσιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως περιθαλπομένων ἐκθέτων, ἡ δὲ εἰς τὴν σκοπιμωτέραν, λυ-

σιτελεστέραν καὶ συστηματικωτέραν λειτουργίαν τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ διαφόρων φιλανθρωπικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν ἀδελφοτήτων, παρεπέμφθησαν ἀμφότεραι εἰς τὸ Δ.Ε.Μ. Συμβούλιον ὅπως τοῦτο μελετῇσαν ταύτας μεριμνήσῃ περὶ τῶν δεόντων. Ὁμοίως εἰς τὴν μελέτην τοῦ Συμβουλίου ἀνετέθη καὶ ἡ πρὸ καιροῦ ὑποβληθεῖσα ἀναφορὰ τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Σταυροδρομίου, ποιουμένης παρατηρήσεις τινὰς καὶ ἐνστάσεις ἐπὶ τῶν ἐν τῷ πατριαρχικῷ σιγιλλίῳ, δι' οὗ τὸ κεντρικὸν Παρθενάγωγεῖον αὐτῆς ἀνακηρύσσεται ἐθνικὸν καθίδρυμα, διατετυπωμένων ὅρων.

Εἰκοσιπενταετηρίς διακονίας.—Ἐν τῇ τοῦ παρελθόντος σαββάτου συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὑπόμνησιν ἐποιήσατο ὅτι ὁ πρῶτος τῇ τάξει μεταξὺ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακείμ τῇ 27 λήγοντος συμπληροῖ εἰκοσιπενταετίαν ἀπὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Πατριαρχείων ὡς δευτερεύοντος καὶ τῆς λυσιτελοῦς καὶ καρποφόρου διακονίας ἐπαινέσας τὸν ζῆλον, μεθ' οὗ ἔκτοτε ὑπηρετήσῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἡ Ἱ. Σύνοδος φιλαδέλφως ἀποδεξαμένη τὴν ὑπόμνησιν ταύτην ἐνέκρινεν ὅπως διὰ πατριαρχικοῦ πιπτακίου ἐκφρασθῇ τῷ σεβ. μητροπολίτῃ Ἐφέσου ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦ αὐτοῦ γεγονότος μνείαν ποιησάμενος ἐν τῇ τῆς π. δευτέρας κοινῇ τῶν δύο Σωμάτων συνεδρίᾳ ὁ ἐκ τῶν ἀξιοτίμων συμβούλων κ. Σόλων Καζανόβας ἐξέφρασεν ἐν ὀνόματι καὶ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ πρὸς τὸν μη-

τροπολίτην Ἐφέσου θερμὰ συγχαρητήρια εὐξάμενος αὐτῷ ἵνα ἐορτάσῃ καὶ πεντηκονταετηρίδα τοιαύτης ζήλωτῆς καὶ ἐμψρονος διακονίας.

Πατριαρχικὴ χοροστάσια.—Τοῦ ἐν Εὐλόπορτι ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Δημητρίου πανηγυρίζοντος τῇ π. κυριακῇ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.

Ἀφίξις.—Τῇ π. τρίτῃ ἀφίκετο εἰς βασιλεύσαν ὁ νέος μτροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Ἀμβρόσιος, ὃς χθὲς ἐποιήσατο τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ.

Ἐπιτροπὴ ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν.—Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἀντὶ τοῦ σεβ. μτροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρου, ὡνομάσθη χθὲς ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ὁ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μτροπολίτης Βελεγράδων κ. Βασίλειος.

Μτροπολίτης Κασσανδρείας καὶ Λέρου Καλύμνου.—Οἱ πανιερ. μτροπολίται Κασσανδρείας κ. Ἰωάννης καὶ Λέρου-Καλύμνου κ. Γερμανὸς ἠγγείλαν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν ἀφίξιν καὶ τὴν ὑποδοχὴν, ἧς ἔτυχον παρὰ τοῖς εὐσεβέσιν ὀρθοδόξοις τῶν ἐπαρχιῶν τούτων.

Μτροπολίτης Μελενίκου.—Εἰς τὸν θεοφιλέστατον ἐψηφισμένον Μελενίκου κ. Εἰρηναῖον ἐμφανισθέντα τῷ παρελθ. σαββάτῳ ἐνώπιον τῆς Ι. Συνόδου ἐγένετο τὸ εἰθισμένον μῆνυμα, μεθ' ὃ, τῆς συνοδικῆς συνεδρίας διαλυθείσης, ἐποιήσατο οὗτος ἐν τῷ ναῷ τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν. Ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Μελενίκου γενήσεται τῇ μεθαύριον κυριακῇ ἐν τῷ ναϊδρίῳ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς.

Μτροπολίτης Νευροκοπίου.—Ὁ θεφιλ. ἐψηφισμένος Νευροκοπίου κ. Θεοδώρητος τηλεγραφικῶς ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ. Ἡ χειροτονία αὐτοῦ, γενήσεται ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ, Σέρραις, συμφώνως πύθῳ ἐκφρασθέντι καὶ ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ, ἱερουργούντων τῶν μτροπολιτῶν Σερρών κ. Γρηγορίου, Ἐλευθερουπόλεως κ. Παναρέτου καὶ τοῦ ἐπισκόπου Πολυανῆς κ. Παρθενίου.

Ἐπέτειος ὀνόματος.—Τοῖς ἐκ τῶν ὁμογενῶν Δ. Εὐγενίδῃ, Δ. Βλασιάρῃ, Δ. Νικολαΐδῃ, διευθυντῇ τῆς «Κωνσταντινουπόλεως», Δ. Σωφρονιάδῃ διαχειριστῇ αὐτῆς, Δ. Κωνσταντινίδῃ.

Δ. Εὐθυβούλῃ, Δ. Εὐελπίδῃ, ἄγουσι τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἐορτὴν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς συγχαρητηρίους αὐτῆς εὐχὰς καὶ προσρήσεις τοῖς μὲν τηλεγραφικῶς, τοῖς δὲ διὰ τῶν πανοσιολ. Μ. ἀρχιεπισκόπου, καὶ τριτεύοντος καὶ τῷ ἐκ τῶν ἀνεψιῶν αὐτῆς κ. Δ. Δεβετζῇ διὰ τοῦ ἱερολογ. διακόνου κ. Ἱεροθέου Ἀνθουλίδου.—Ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη πρὸς τοὺς καὶ τῷ ἐριτίμῳ κ. Εὐστ. Εὐγενίδῃ ἐπὶ τῇ αὐθιμερὸν ἀγομένη ἐορτῇ τοῦ ἐν Μασσαλίας γαμβροῦ αὐτοῦ κ. Δ. Ζαφειροπούλου.

Τὰ ἐν Μερσίνῃ ἐκπαιδευτήρια καὶ τὸ Μαυρομμάτειον Παρθεναγωγεῖον.—Ἡ ἐν Μερσίνῃ ὀρθόδοξος κοινότης ἀπροσκόπτως ἐπὶ δεκαετίαν συνετῇ τὰ ἐκπαιδευτήρια αὐτῆς χάρις εἰς τὰς φιλοτίμους προσπάθειας τῶν αὐτόθι ὁμογενῶν ἐγκρίτων πολιτῶν, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὰ φιλόμουσα καὶ φιλογενῆ αἰσθήματα τοῦ ἀειμνήστου συμπολίτου αὐτῶν Κωνσταντίνου Μαυρομμάτη, γενναιοφρόνως ἐκάστοτε ἐπικούρου εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῶν ἐπερχομένου. Τούτου ὅμως ἐσχάτως ἀποθανόντος, ἡ Ἐφορεία μεθ' ὅλας τὰς καταβληθείσας προσπάθειας πρὸς ἐξεύρεσιν πόρων διὰ τὴν συντήρησιν τῶν παιδευτηρίων δὲν κατώρθωσε τὴν ἐξασφάλισιν αὐτῶν. Ἐφ' ᾧ καὶ συγκαλέσασα γενικὴν τῶν πολιτῶν συνέλευσιν ἅμα μὲν ἐξέθηκε τὴν δεινὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν σχολῶν, ἅμα δὲ ἐπεκαλέσατο κοινὸν ἔρανον πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς λειτουργίας αὐτῶν, ὅστις ὅμως καὶ αὐθις δὲν ἐπῆρκει πρὸς τὸν σκοπόν. Τότε ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν τοῦ ἀειμνήστου Κ. Μαυρομμάτη φιλογενέστατος κ. Ἀντώνιος ἐγερθεὶς ἐδήλωσεν ἐν μέσῳ γενικῆς χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης ἀπάσης τῆς κοινότητος ὅτι, χάριν τῆς εὐσεβοῦς μνήμης τοῦ ἀοιδίμου πατρὸς αὐτοῦ ἀναλαμβάνει ἰδίῳι ἀναλώμασι τὴν συντήρησιν τοῦ Παρθεναγωγείου, ὅπερ ἀπεκλήθη Μαυρομμάτειον καὶ διατελέσει ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς οἰκογενείας Μαυρομμάτη.

Τῆς γενναιόφρονος καὶ φιλομούσου ταύτης πράξεως τῆς οἰκογενείας Μαυρομμάτη γνωσθείσης τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἡ Ι. Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως διὰ γράμματος ἐκφρασθῇ τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀοιδίμου Μαυρομμάτη κκ. Ἀντωνίῳ καὶ Ἀνδρέᾳ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπιδαψιλευθῶσιν αἱ εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτῶν.

Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ.—Οἱ μέχρι σήμερον καταγραφέντες ἐν τῷ μτρώῳ τῆς Μ.

τοῦ Γ. Σχολῆς ἀριθμοῦνται εἰς 400 σχεδόν, ἰσάριθμοι ὄντες τοῖς ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1902—1903 μαθητευθεῖσιν· ἐκ τούτων εἰσὶν 8 κληρικοὶ, τρεῖς δὲ μοναχοὶ ἀγιορεῖται. — Προνοία δὲ τῆς ὅλης ἐφορίας ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ξένων γλωσσῶν προσετέθησαν ἔτι τρεῖς ὥραι δι' ἑκατέραν, τῆς μὲν γαλλικῆς ἀρχομένης διδάσκεισθαι ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους, τῆς δὲ τουρκικῆς ἀπὸ τοῦ δευτέρου. — Ἐπίσης δ' ἡ διδασκαλία τῆς στοιχειώδους φυσιογνωσίας εἰσήχθη καὶ εἰς τὰς τρεῖς ἐν τῇ σχολῇ κατωτέρας τάξεις.

Εὐσεβεῖς δωρεαί. — Γνωσθέντος τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ γράμματος τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Λήμνου κ. Διοδώρου ὅτι οἱ ἐκ Λήμνου ὁρμώμενοι, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ ἐγκατεστημένοι, ἔγκριτοι ὁμογενεῖς κκ. Νικόλαος Ντάλης καὶ Ἐμμανουὴλ Δημητριάδης, τὰ φιλόμουσα καὶ φιλευσεβῆ αὐτῶν αἰσθήματα ἐκδηλοῦντες, προσήνεγκον γενναιοφρὸνως ἕκαστος ἀνὰ 800 λίρας, ὃ μὲν πρὸς ἀνέγερσιν σχολῆς, ὃ δὲ πρὸς ἔγερσιν ναοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Λήμνου, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς π. τρίτης ἐνέκρινεν ὅπως διὰ γραμμάτων, διὰ τοῦ μητροπολίτου Λήμνου διαβιζομένων, ἐκφρασθῶσιν ἀμφοτέροις αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν αὐτῆς.

Μονὴ Φανερωμένης. — Τοῦ ἡγουμένου τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυζίκου πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς Θεοτόκου Φανερωμένης πληροφορήσαντος τὴν Ἐκκλησίαν ὅτι αἱ πρόσοδοι τοῦ εἰρημένου ἱεροῦ σκηνώματος βαίνουσιν ὅλον ἐλαττούμεναι, ἀποφάσει συνοδικῇ, ληφθεῖσιν ἐν τῇ συνεδρίᾳ τοῦ π. σαββάτου, ἀποστέλλεται ἐξαρχικῶς αὐτόσε ὁ Α' γραμματεὺς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας κ. Ἀρμόδιος Χαμουδόπουλος ὅπως μελετήσῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς μονῆς καὶ ὑποβάλῃ ἐκθεσιν σχετικὴν ὑποδεικνύουσαν τὰ ληπτέα μέτρα.

Ἐπαρχίαι Μελενίκου καὶ Νευροκοπίου. — Αἱ δημογεροντίαι τῶν πόλεων Μελενίκου καὶ Νευροκοπίου τηλεγραφικῶς ὑπέβαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς εὐχαριστίας αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τῶν νέων μητροπολιτῶν αὐτῶν.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ π. τρίτῃ ἐπεσκέψατο τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ Α' διερμηνεὺς τῆς ἐνταῦθα γερμανικῆς πρεσβείας κ. Γκίς.

Πατριαρχικαὶ προσδράσεις. — Ἡ Α. Θ. Π.

ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀποστείλας τῇ π. κυριακῇ τὸν ἱερολ. τριτεύοντα κ. Βενιαμὴν διηρώτησε καὶ αὐθις τὰ περὶ τῆς ὑγείας τοῦ παναγ. πατριάρχου πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως κ. Ἀνθίμου τοῦ ἀπὸ Λέρου, ὃς κατελθὼν ἐξ Ἀντιγόνης νοσηλεύεται ἐν Πέραν παρὰ τοῖς ἀνεψιοῖς αὐτοῦ κκ. ἀδελφοῖς Παπακωστῇ.

Μητρόπολις Κυζίκου. — Συνοδικῇ ἐγκρίσει ἐξεφράσθη ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ κοινοτικὰ σωματεῖα τῆς πόλεως Δαρδανελλίων, συντελέσαντα εἰς τὴν μεγαλοπρεπεστάτην κήδυσιν τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Κυζίκου Κωνσταντίνου.

Χθὲς ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ὁ βοηθὸς ἐπίσκοπος τοῦ ἀειμνήστου Κυζίκου ἅγιος Τρωάδος κ. Τιμόθεος, ὃς καὶ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

Κανονισμὸς Μικτοῦ ἐκκλησιαστ. Δικαστηρίου Χίου. — Ἡ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ξάνθης καὶ Καλλίουπόλεως ὅπως μελετήσῃ τὸν ἄρτι ἐκπονηθέντα κανονισμόν τοῦ Μικτοῦ ἐκκλησιαστ. δικαστηρίου τῆς μητροπόλεως Χίου, περάνασα τὴν ἐντολὴν, ὑπέβαλε τὴν οἰκίαν ἐκθεσιν περὶ αὐτοῦ ἐπιφέρουσα καὶ τινὰς τροποποιήσεις, αἵτινες καὶ ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Συνόδου. Ἀντίγραφον τοῦ κανονισμοῦ διαβιβάσθεται εἰς τὴν ἱερὰν μητρόπολιν Χίου πρὸς ἐφαρμογὴν.

Ἡ πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας πατριαρχ. ἐγκύκλιος. — Ὁ ἐν Δυσσελδόρφῃ ἐλλόγιμος κ. Θεόδωρος Ροχόλ, διδάκτωρ τῆς θεολογίας καὶ σύμβουλος τῆς λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας, δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ ἀναγνωσθείσης ἐπὶ Συνόδου ὑπέβαλε συγχαρητήρια τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐπὶ τῇ ἀπολυθείσῃ πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας γνωστῇ πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ ἐγκυκλίῳ, ἐν ᾗ πρὸς ἄλλοις, γίνεται μνεία περὶ ἐξευρέσεως τρόπου ἀφορῶντος εἰς τὴν προσέγγισιν πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν.

Τὰ ἐγκαίνια τῶν ἐν Προύδῃ

«Κεντρικῶν Εὐγενιδεῖων Ἐκπαιδευτηρίων»

Τῇ 24 λήγοντος μηνὸς ἐτελέσθησαν ἐν μεγάλῃ ἐπισημότητι καὶ παρουσίᾳ πασῶν τῶν ἐπισήμων ἀρχῶν τῆς πόλεως Προύσης τὰ ἐγκαίνια

τῶν φιλοτίμων καὶ γενναιόφρονι δαπάνῃ τοῦ ἐριτίμου ὁμογενοῦς κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου ἀνεγερθέντων φερωνύμων «Κεντρικῶν Εὐγενιδείων ἐκπαιδευτηρίων».

Ψαλέντος τοῦ εἰθισμένου ἀγιασμοῦ, ὁ προεξάρχων τῆς τελετῆς σεβασμιώτατος μητροπολίτης Προύσης κ. Ναθαναὴλ ἐξεφώνησε γλαφυρότατον λόγον ἐξάρας τὰ φιλόμουσα αἰσθήματα τοῦ γενναιόφρονος ἰδρυτοῦ τῶν νέων περικαλλῶν φυτωρίων τῆς σπουδαζούσης νεολαίας τῆς πόλεως, καὶ τὴν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ κραταιοτάτου Ἀνακτος ἡμῶν Σουλτὰν Ἀβδουλ Χαμίτ ἐπὶ τὰ κρείττω πάντοτε χωροῦσαν καὶ προκόπτουσαν παιδευσιν ἡμῶν. Τὸν ἐνθουσιώδη λόγον τοῦ μητροπολίτου ἐπικολούθησαν ἕτεροι τοῦ διευθυντοῦ τῶν Σχολῶν κ. Ἀπ. Οἰκονομίδου, τοῦ ἀξιοτίμου κ. Π. Σαββοπούλου, ἐκπροσωποῦντος ἐν τῇ τελετῇ τὸν ἰδρυτὴν, τοῦ καθηγητοῦ τῶν τουρκικῶν κ. Ι. Παπαδημητρίου καὶ ἐν τέλει τοῦ ἐξοχωτάτου νομάρχου διὰ βραχέων ἅμα μὲν συγχαρέντος τῇ κοινότητι ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει τοιούτων παιδευτηρίων, ἅμα δὲ βεβαιώσαντος πάντας περὶ τῶν πατρικῶν διαθέσεων τοῦ σεπτοῦ ἀνακτος πρὸς πάντας τοὺς ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ διατελοῦντας λαούς.

Ληξάσης τῆς τελετῆς, ὁ μητροπολίτης Προύσης, ἡ δημογεροντία καὶ ἐφορία ἀπνύθουναν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὸ ἐπόμενον τηλεγράφημα:

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰωακείμ

Προῦσα, 24 Ὀκτωβρ. 1903.

ὑπὸ τὴν φιλόμουσον καὶ εὐεργετικὴν αἰγίδα τῆς αὐτοῦ Μεγαλειότητος, εὐχαῖς ὑμετέρης Παναγιότητος, περατωθείσης τῆς οἰκοδομῆς Εὐγενιδείων Ἐκπαιδευτηρίων ἐπὶ γηπέδου λαμπροῦ καὶ εὐρέος, δωρεᾶς Ἀνακτος, ἐτελέσκαμεν αἰσίως σήμερον ἐγκλίνειν αὐτῶν. Παρκακλοῦμεν ὑμετέρην Παναγιότητα δεχθῆναι εὐχαριστίας μας, ἀνθ' ὧν καὶ αὕτη συνετέλεσε, καὶ ὑποβλεῖν πόδας αὐτοκρατορικοῦ θρόνου εὐγνωμοσύνην, πιστὴν καὶ ἀφοσίωσιν ἡμῶν καὶ κοινότητος.

Προύσης ΝΑΘΑΝΑΗΛ

Δημογεροντία, Ἐφορία

Ὡσαύτως διαβιβάσθη τηλεγράφημα θερμὸν πρὸς τὸν φιλόμουσον ἰδρυτὴν ἐκφράζον τὴν αἰδιον εὐγνωμοσύνην τῆς κοινότητος καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας. Ἀπαντῶν δ' ὁ μεγαλόφρων ἰδρυτὴς εἰς τοῦτο ἅμα μὲν νύχαρίστησεν, ἅμα

δ' ὑπέσχετο ὅτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι οὐ παύσεται ὑπὲρ τῆς λειτουργίας τῶν φυτωρίων τιμαλῆς ἐπιδεικνύμενος μέριμναν καὶ προστασίαν.

ΓΝΩΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΟΙ

τῇ ἱστορίᾳ τῆς παρ' ἡμῖν παιδείας*

§

Ἡ φιλομαθία ἡ παρατηρουμένη ἀπὸ τῆς Θ' καὶ κατόπιν ἑκατονταετηρίδος ἦν ἀγλαὸς τόκος τῆς προστασίας ταύτης· ὅπου δὲ φιλομαθία καὶ προστασία ἀνωτέρα, ἐκεῖ καὶ πολυμαθία. Ὅταν βλέπωμεν ὅτι Ἀναστάσιος ὁ αὐτοκράτωρ ὁ Δίκωρος, τιμῶν Ἰωάννου Λαυρεντίου τοῦ Λυδοῦ τὴν ἐν λόγοις παιδείαν, τὴν ἐν γραμματικοῖς ἀκρίβειαν, τὴν ἐν ποιητικοῖς χάριν, διορίζει μὲν εἰς δημοσίαν ἀρχὴν, ὑπισχνεῖται δ' ὅτι τιμήσει τὸν ἄνδρα **ἀξιώμασι καὶ μείζονιν ἱεραῖς φιλοτιμίαις**,¹³³ ὅταν βλέπωμεν τὴν κοσμικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀρχὴν ἐμψύχωσιν παρεχομένης εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν πρώτων χρόνων, οὐδὲν ἄπορον ὅτι διδάσκαλοι καὶ μαθηταὶ ἡμιλλῶντο τίς ἐτέρου 'να παρενδοκιμήσῃ. Πόσον ἐπὶ τούτῳ δὲ διδακτικὸν καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου τοῦ Βοτανιάτου κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα, ὅστις «τοῖς βιβλίοις καὶ ταῖς ἀναγνώσεσιν ἐπιδιδούς ἑαυτὸν πολυῖστορα καὶ μεμνημένον παρίστα (κακῶς γράφεται περιίστα) τὰ θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα»¹³⁴. Καὶ εἶδομεν μὲν ἀνωτέρω πῶς συνέρρεον ἐπὶ τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ οἱ νέοι πρὸς ἀκρόασιν τοῦ φιλοσόφου Ἰταλοῦ, αὐτὴ δ' ἡ Κομνηνὴ ἱστοριογράφος ἐστὶ μάρτυς τῆς φιλομαθείας τῶν νέων, οἵτινες ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Ἀλεξίου, κυρίως δ' ἐν ἀρχαῖς τῆς ΙΒ' ἑκατονταετηρίδος, συνέρρεον πρὸς ἀκρόασιν τοῦ διδάσκοντος ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ κράτους Ἀλεξανδρέως τοῦ ἀστρονόμου, λογιζομένων ὥς περ τινα προφήτην τὸν ἄνδρα, οὗ ἔνεκεν ἐφοβήθη ὁ αὐτοκράτωρ «μὴ πρὸς τὴν ματαιότητα τῆς ἀστρονομίας ἀποκλίνωσιν ἅπαν-

* Πρὸς συμπλήρωσιν διατριβῶν, ὧν ἀρχὴ ἐγένετο ἐν προηγούμενοις τόμοις τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας», ἐκδοθήσονται τὰ παραλειφθέντα αὐτῶν μέρη. Τὸ παρὸν ἐστὶ συμπλήρωμα τῆς ἐν τόμῳ ΙΘ' (μέχρι σελ. 445) ἐκδοθείσης διατριβῆς.

133 Μ. Γεδεὼν Παιδεία καὶ Πτωχεία, σελ. 14.

134. Μιχαὴλ Ἀτταλειάτης· σελ. 312.

τες»¹³⁵ βλέπει δέ τις καὶ παρὰ τοῖς χρονογράφοις καὶ νέους μεταβαίνοντας μακρὰν τῆς γενεΐρας πρὸς σπουδὴν εὐρυτέραν. Γρηγόριος ὁ πατριάρχης ὁ Κύπριος λέγει ὅτι πρὸς τὸν Ἀκροπολίτην, ἐν Κωνσταντινουπόλει διδάσκοντα κατὰ τὰ 1261—1267 τὴν ἀριστοτελικὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰ κατ'Εὐκλείδην καὶ Νικόμαχον μαθηματικά, «συνέρρεον οὐκ ὀλίγοι ἔρωτι παιδείας ἐλκόμενοι»¹³⁶.

Προχωροῦντες πρὸς τοὺς παρελθόντας αἰῶνας κρατίστην δυνάμεθα ἵνα σχηματίσωμεν ἰδέαν περὶ τῆς ἡμῖν ἐμφύτου ταύτης ἀρετῆς, ἣν ἐπεδείκνυντο οὐ μόνον οἱ νέοι τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ τὴν ἀνδρικήν διανύοντες, οὐδαμῶς ὀκνοῦντες ὁδὸν μακρὰν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκειν τι χρήσιμον ἐπαγγελλομένους. Τὰ περὶ τούτου τοῦ κεφαλαίου ὑπὸ τοῦ βιογράφου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου παραδιδόμενα ἡμῖν ἀναφέρονται εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς Η' ἑκατονταετηρίδος¹³⁷. «ἐκ δὲ τούτου, μαρτυρεῖ, πολλοὶ τῆς μεγαλωνύμου πόλεως οἰκήτορες καὶ μέντοι καὶ τῶν ἐξωτέρων πολιχνῶν καὶ ἀστυγαιτόνων ἄνδρες, οὐ μόνον τῶν ἡμετέρων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἐξωθεν ὀρμωμένων παιδείας ἐπιστημώτατοι, πρὸς τὸν μέγαν τοῦτον συνερρύνσαν παιδοτρίβην». Ἄν δέ τις ἄλλως ἐκδέχεται τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' ἐξ ὧν ὁ Μόσχος ἡμῖν παραδίδωσιν¹³⁸ ἀποδείκνυται τρανῶς ὅτι πρὸς κτῆσιν ποικίλων γνώσεων προσέτρεχον παῖδες καὶ νέοι καὶ ἄνδρες πρὸς τοὺς τῶν παρελθόντων χρόνων λογίους, ἢ λύσιν ἀποριῶν, ἢ διδασκαλίαν ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις θησαυριζομένων βιβλίων ἀρνούμενοι. Κατ' ἀρχὰς τῆς Ζ' ἑκατονταετηρίδος ἦκμαζεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ λόγιος ἀνὴρ, ἀγαθὸς, ἀρετῇ κεκοσμημένος, οὐχὶ κληρικὸς μὲν, ἀλλ' ἄγαμος, ὁ Κοσμᾶς, κοινωφελῆ μετιῶν βίον «οὐ μόνον θεωρούμενος καὶ διδάσκων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν πολύβιβλον, ὑπὲρ πάντας τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὄντας, καὶ προθύμως παρεῖχε τοῖς θέλουσιν· ἦν δὲ καὶ ἀκτῆμων· ἐν ὧν γὰρ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ οὐδὲν ἕτερον ἦν θεωρῆσαι, εἰ μὴ βιβλία, καὶ κλίνην, καὶ τράπεζαν· ἐξὸν δὲ ἦν παντὶ ἀνθρώπῳ εἰσιέναι, καὶ ἐπερωτᾶν τὰ πρὸς ὠφέ-

λειαν, καὶ ἀναγινώσκειν». Ἀλλὰ καὶ ἄνδρες εὐπαιδευτοί, συνερχόμενοι παρὰ λογίοις ἀνδράσι τῶν διαπρεπῶν, κέρδος ἠγοῦντο τὸ προστιθέναι γνώσεις ἀεὶ ταῖς ἥδη κοσμούσαις τούτους· εὐρίσκω παρὰ Θεοδωρήτῳ Κύρρου¹³⁹ ὅτι παρὰ τῷ γνωστῷ ἡμῖν Ἀερίῳ τῷ σοφιστῇ ἐλέγετο) πιθανῶς ἐν Ἀντιοχείᾳ) «σύλλογον λαμπρὸν ἀγείρεσθαι, καὶ τὸ συνέδριον ἐξ ἀνδρῶν εἶναι περιφανεῖα προγονικῇ σεμνυνομένων καὶ τὴν γλῶτταν κεκαθαυμένων, καὶ γίνεσθαι τοὺς λόγους περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ ἀθανασίας ψυχῆς καὶ τῶν ἄλλων ὅσα τούτοις συμβαίνει». Τεκμαιρόμεθα δ' ἐκ τούτων ὅτι κατὰ τὰ μέσα τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος ἐν Ἀντιοχείᾳ λόγιοι ἄνδρες συνεκρότουν ἐπὶ πλουτισμῷ τῶν γνώσεων αὐτῶν εἰδὸς τι συλλόγου δεικνύοντες ὅτι πόθος φιλομαθείας ἐκίνει καὶ μικροὺς τὴν ἡλικίαν καὶ μεγάλους, καὶ πεπαιδευμένους καὶ τοὺς ἄρτι μινυμένους τὰ τῶν ἐπιστημῶν ἐπὶ προσκλήσει γνώσεων νέων καὶ ὠφελίμων, οὗ ἕνεκα καὶ μακρυὰς ὁδοπορίας καὶ πλόας ἀνελάμβανον, ὥς τοῦτο μαρτυρεῖται σαφῶς ὧδε κάκεισε· «ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦ πάντων μεγίστου καὶ καλλίστου καὶ τελειώτου τυχεῖν ἐπεθύμει—λέγει Θεόδουλος ὁ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου βιογράφος¹⁴⁰— μέγιστον δὲ πάντων φιλοσοφία, ἅτε τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν, δεῖν ἔγνω τούτου χάριν ἐπὶ τὴν Ἀλεξανδρου χωρῆσαι..... τῷ λόγων εὖ ἦκειν τὸ τνικαῦτα καὶ προὔχον ἔχειν ἐν τούτῳ τοσούτῳ θαυματομένην, ὥς πάντοθεν πάντας τοὺς τε ἄλλους καὶ οἷς λόγων ἔνεστι λόγος (γραπτέον πόθος) πρὸς ἑαυτὴν ἐπισπᾶσθαι τε καὶ καλεῖν, παιδείας καὶ λόγου μεθέξοντας, καὶ προσέτι τῶν ἐν τοῖς δημοσίοις ταμείοις ἐναποκειμένων βιβλίων, παντοδαπὴν μοῦσαν ἔχόντων, καὶ ὄντων τοσούτων, ὅσων οὐδ' ἐν ἀπάσῃ σχεδὸν τῇ Ἑλλάδι, ὃ καὶ τὴν πόλιν ἐπεραστὸν μᾶλλον ἐποίει τοῖς φιλοπονεῖν αἰρουμένοις». Αἱ βιογραφίαι δὲ πολλῶν βυζαντινῶν λογίων, κληρικῶν ἰδίᾳ, φανεράν ποιοῦνται τὴν πρὸς σπουδὴν ἀκατάσχετον ἐπιθυμίαν αὐτῶν.

Οὕτως, ἐκθέμενος εἰδήσεις ὀλίγας περὶ λογίων βυζαντινῶν, ὧν ἀπλῆ μνεία περιεσώθη παρὰ τοῖς χρονογράφοις καὶ ὧν ὁ κατάλογος τυγχάνει μακρὸς, ἐνταῦθα περιορισθεὶς εἰς ἀ-

135 Ἀννα· τόμ. Α', σελ. 292.

136 Γρηγορίου Κυπρίου Διηγήσεως μερικῆς λόγος τὰ κατ' ἑαυτὸν περιέχων· Migne, PMB', στήλη 25.

137. Στουδίτου βίος. Migne γΘ', στ. 257.

138. Μόσχου Λειμών. Migne ΠΖ', στ. 2920, κεφ. 56'.

139. Θεοδωρήτου ἐπιστ. λ' καὶ 5στ'.

140. Migne τόμ. PME', στ. 233.

ρίθμισιν ὀλίγων, ἀπέδωκα τὸν ἀνήκοντα ἑπαινον τῇ κοσμικῇ ἀρχῇ τῶν χρόνων ἐκείνων, ἐξίσου χριστιανοῖς καὶ μὴ χριστιανοῖς χορηγησάσῃ προστασίαν εἴπερ ἔβλεπε τούτους παιδεῖα καὶ ἀρετῇ κοσμουμένους· ἐνόμισα δὲ συνειρόμενον τὸν λόγον τὸν περὶ τῆς προστασίας ταύτης τῷ περὶ λογίων, λόγον ἔχοντι πρὸς ἐκείνην οἷον ἡ ἄρδευσις πρὸς τὴν γῆν· καὶ συνεπὴς ἦν τοῖς εἰρημένοις ὁ λόγος ὁ τῆς φιλομαθείας, δι' οὗ καὶ τῆς ὅλης ταύτης εἰσαγωγῆς ἐπιτίθημι τὴν κατακλεῖδα. Λόγου δὲ τοῦ συνόλου τούτου συμπέρασμα ἦν ὅτι κοσμικὴ καὶ πνευματικὴ ἐξουσία τὸ καθ' ἑαυτὴν ἑκατέρα συνεισένηγκεν ὑπὲρ τῆς διὰ σχολείων ἀσινούσας διαφυλάξεως τῆς πατρὸς ἐλληνικῆς παιδείας καθ' ὅλον τὸν μακρὸν βυζαντινὸν αἰῶνα.

§

Ἀλλ' ὅταν βλέπτε ὅτι διακοπαί τινες ἐγίνοντο κατὰ τὴν ἐκδήλωσιν καὶ τῆς προστασίας ταύτης καὶ τῆς φιλομαθείας καὶ τινος ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ λογίων καὶ διδασκάλων τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων, αἷτια τῆς διακοπῆς ἦσαν αἱ τῆς ἀρχῆς ἀκανθόπλοκοι φροντίδες αἱ καταβαλλόμεναι καὶ πρὸς σωτηρίαν τῶν κεκτημένων, καὶ πρὸς ἀπόκρουσιν κινδύνων. Κατὰ πόσων τρικυμιῶν τε καὶ δεκακυμιῶν ἀνθρωπίνων τε καὶ φυσικῶν δυστυχημάτων ἐπάλασε τὸ σκάφος, καὶ πόσον οἱ τοῦτο κυβερνῶντες ἔδει 'να μεριμνῶσι περὶ πάντων οἱ δύστηνοι, πολλάκις ἐν μέσῳ σφοδρᾶς ἀντιδράσεως ἰδεῶν ἀντιτιθεμένων καὶ συγκρουομένων ἀλλήλαις, ξενιζόντων τε δογματῶν καὶ καινῶν διδαχῶν, ὑπὸ σημαίας διεργωγυίας ἐπιστρατευομένων, διασποσῶν τὴν ἠθικὴν ἐνότητα, ταρασσουσῶν τὴν ἡρεμίαν καὶ πνευμάτων καὶ σωμάτων, καὶ ψυχῶν καὶ καρδιῶν. Ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν πάντα ταῦτα, δέον 'να ὁμολογήσωμεν, ὡς ἀμερόληπτοι χρονογράφοι, ὅτι πᾶν ὅπερ ἐτελέσθη ἔστιν ὑπερφυῆς, ἀφθαστον ἡμῖν, ἀπο εἰκνῶν. μεθ' ὅσα εἶπομεν, μεθ' ὅσα μανθάνομεν ὅταν μελετήσωμεν τὰς αὐθεντικὰς πηγὰς τῆς πατρὸς ἡμῶν ἱστορίας, ὅτι ὁ βυζαντινὸς μεσαιῶν, ὃν θέλομεν 'να σπουδάσωμεν, ἀποδείκνυται τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως ὁ θεοφύτευτος στηλοβάτης.

δ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΚΟΙΜΗΤΩΝ ΜΟΝΗΣ*

Κανὼν ψαλλόμενος ὅλον τὸν σεπτέμβριον μῆνα.

ᾠδὴ α'. Ἦχος α'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον.

Τὸν στῦλον ὁ Συμεὼν κατῴκησε τὴν Ἐκκλησίαν αἰτῶν ὡς ἐπὶ στύλου ἱσταθῆαι στεροῦ· ὁ δὲ Μάμας τὴν τρίκινχον διὰ Θεὸν ὑπήνεγκε τὸν ἐν Τριάδι γνωρίζομενον,

Καὶ Ἀνθίμος καὶ Βαβύλας κρῖναι ἀποτεμνόμενοι· καὶ Ζαχαρίου αἶμα ἐκβοᾷ τὸ μαχαίρῃ χερόμενον. Ἀντιλαμβάνου, Δέσποτα, χριστιανῶν τοῦ γένους πάντοτε.

Ἦμνοῦμεν τὸν μετὰ σοῦ ποιήσαντα μεγάλα, Δέσποινα, καὶ διὰ σοῦ τὴν φύσιν τῶν βροτῶν τῷ Πατρὶ καταλάξαντα, τὸν ἀληθῶς θεάνθρωπον τὸν σαρκωθέντα ἐν τῇ μήτρῃ σου.

ᾠδὴ γ'. Οὐκ ἐν σοφίᾳ καὶ δυνάμει.

Πρεσβείαις, Σῶτερ, Μιχαὴλ ἀρχαγγέλου καὶ Σώζοντος τοῦ τυφθέντος διὰ σέ καὶ τῆς μητρὸς τῆς τεκούσης σε (50) καὶ τῶν κατὰ σάρκα σου προγόνων σῶσόν με.

Τῆς Μηνόδωρος καὶ συνάθλων τῶν ταύτης αἰκίσματα, Θεοδώρος ἀρετῇ, καὶ Αὐτονόμου λιθάσματα καὶ οἴκου ἐγκρίνια Χριστοῦ τιμάσθωσαν.

Οὐκ ἐπὶ ὀλβῳ καὶ ἰσχύϊ καὶ γνώσει πεποιθήμεν, ἐπὶ Σοὶ δὲ τῇ θερμῇ χριστιανῶν ἀντιλήπτורי, εἰς ἣν οἱ ἐλπίζοντες, Δέσποινα, σῶζονται.

ᾠδὴ δ'. Ἐπαρθέντο σε ἰδοῦσα.

Τοῦ Σταυροῦ σου τῇ ὑψώσει, Χριστέ Θεέ μου, πιστῶν τὸ κέρως ὑψωσον, καὶ θείαις πρεσβείαις τοῦ τὸ πῦρ μὴ πτήξαντος Νικήτα τοῦ μάρτυρος, νίκης τῷ λαῷ σου χορήγησον.

ὑπὸ ἀρήτου Εὐφημία τελειωθείσα ταῖς εὐφημίαις στέφεται· Ἐλπίς δὲ καὶ Πίστις καὶ Ἀγάπη τέμνονται Χριστὸν ἀγαπήσασαι, εἰς ὅπερ ἐκ πίστεως ἤλπισαν.

Ὡς πολλὰ καὶ ὑπερβαύματα ὁ Υἱός σου τῷ τῶν ἀνθρώπων δέδωκε γένει φιλανθρώπως τὰ εὐεργετήματα· ἀλλ' οἷόν σε, ἄχραντε, τοιοῦτον οὐδὲν ἄλλο δέδωκεν.

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 455—456.

ᾠδὴ ε'. Σὺ Κύριέ μου φῶς εἰς τὸν κόσμον.

Εὐμένιος ἔμοι τὸν Θεὸν εὐμενίζεται. ζωοῖ με δὲ Δορυμέδων, καὶ ὁ Τρόφιμος ἄμα, τῷ ξίφει θανατούμενος.

Εὐστάθιε, τὴν σὴν οὐκ ἀμβλύνει εὐστάθειαν, οὐ πίστιν τῆς Θεοπίστης καὶ τῶν δύο σου τέκνων χαλκοῦς βοῦς πυρακτούμενος.

Σὺ πάντων ἡ ἐλπίς, σὺ χαρὰ τῶν ἐν θλίψεσι, σὺ ἵμας ἀσθενούντων καὶ λιμὴν τῶν ἐν ζάλῃ ἢ μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

ᾠδὴ στ'. Θύσω σοι μετὰ φωνῆς.

Ἡδίστα Ἰωάννης ὑπὲρ κόσμου εὐχόμενος, καὶ ἔλθοι πάλιν κρυγάζει, πρὸς σέ, Κύριέ μου, ἡ προσευχή μου. οὕτω κράζει καὶ Φωκᾶς κεφαλὴν ἐκτεμνόμενος.

(51) Πρόδρομος Ἰωάννης καὶ Θέκλα πρωτόμαρτυς σκανδάλου θραύουσι πέτρας, ὁ μὲν τὴν πετρῶδη μήτρην τῆς στείρας κατοικήσας, ἡ δὲ Θέκλα τὴν πέτρην εἰσδύσασα.

Τέτοκας, ὃ παράδοξον πρᾶγμα καὶ ἄκουσμα, τὸν ποιητὴν καὶ Σωτῆρα, συλλαβοῦσα τοῦτον ἀσυνδύστως διὰ Θεοῦ καὶ ἁγίου, Θεόνυμφε, Πνεύματός.

ᾠδὴ ζ'. Ἐν τῇ καμίνῳ ἀδραμιαῖοι.

Τὴν Εὐφροσύνην εὐφροσύνη ἐδέξατο ἄλλος, ἐνθα ἀγαλλομένη πνευματικῶς καὶ ἡμᾶς αἰτεῖ εὐφρόσυνη πανηγυρίσματα ἐκτελεῖν σοι ἐκεῖθεν, μακρόθυμε.

Εἰ καὶ μετέστη Ἰωάννης ὁ Θεὸς ἀπόστολος ἐνθα ὁ τῶν πάντων οἶδε δημιουργός, προτιθεῖς τὸ Εὐαγγέλιον πρὸς τὴν ἐστίαν συγκλεῖ τοὺς τροφίμους τῆς χάριτος.

Ἐν ταῖς τοῦ βίου, Θεοτόκε, ἀγνῇ, περιστάσεσι πάντες διὰ σοῦ σωζόμεθα οἱ πιστοὶ καὶ σωζόμενοι ὑμνοῦμεν σε, θεοχαρίτωτε, ἀληθοῦς σωτηρίας ἢ πρόξενος.

ᾠδὴ η'. Αὐτρωτὰ τοῦ παντός.

Ἡ ἐπέρχστος μάρτυς Ἐπίχαρις καὶ ὁ Θεὸς σὺν ταύτῃ Καλλίστρατος τοῦ Ἰησοῦ τῷ ἔρωτι ἐκ ψυχῆς τετρωμένοι θαρσοποιοῦνται καὶ τῷ ξίφει ἀσμένως τιτρώσκονται.

Τὸν Χαρίτων σὺ ἐχαρίτωσας ἐν αὐτῷ κατοικήσας, Παράκλητε, καὶ πρὸς ἀγγέλους ἔδειξας ἀμιλλώμενον τοῦτον καὶ τῆς ἐκείνων πολιτείας κατόπιν οὐ βλίνοντα.

Αὐτρωτὴν τοῦ παντός ἡ κυήσασα καὶ χαρὰ τὴν ἄρὰν ἀπολέσασα ἐκ κατὰ δίκης λύτρωται τὴν ἀθλίαν ψυχὴν μου. Σὺ γὰρ ὑπάρχεις κατὰ δίκης, παρθένε, ἡ λύτρωσις.

ᾠδὴ θ'. Λίθος ἀχειρότμητος.

(52) Ἐρημον κατόκησας, πάτερ Κυριακὲ, καὶ κατὰ μόνος μόνῳ τῷ Θεῷ προσωμίλεις πικρὰ σκίλλης τρέφων τὸ σῶμά σου, τὴν δὲ ψυχὴν σου μέλιτι τῆς νοουμένης ἀπολαύσεως.

Σφόδρα τηλαυγὲς τε καὶ μέγα σὺ τῆς μεγάλῃς Ἀρμενίας ὄμμα ἀληθῶς χρηματίζεις, κατὰ φωτίσας ταύτην, Γρηγόριε, καὶ ἐναθλήσας ἄριστα καὶ ἐν εἰρήνῃ ἐξεδήμησας.

Τίς οὐκ ἀνυμνεῖ σε, Παρθένε, τίς οὐ δοξάζει σου τὴν χάριν, τίς οὐ προσκυνεῖ τὸν υἱόν σου καὶ μόνον τοῦτον ἐπιγινώσκει Θεὸν τὸν ἐπ' ἐσχάτων ἀνθρώπων καὶ συναμφότερα θεάνθρωπόν.

(ἔπεται συνέχεια)

Μ. Ι. Γ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Ἐξεδόθησαν ἐσχάτως ἐν Τεργέστη, τύποις τοῦ Λούστριακου Λούδ, μετὰ περισσῆς φιλοκαλίας σειρὰ τῆς ὁμιλιῶν εἰς τὰς Κυριακὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὑπὸ τοῦ φιλοπόνου καὶ φερέλπιστος διακόνου τῆς ἐν Βιέννῃ ὀρθοδόξου ἐκκλησίας κυρίου Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, αἵτινες ἀφιερῶνται τῷ μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ πρώτῳ Ἱεροσολύμων κύρ Νικοδήμῳ, τῷ προστάτῃ καὶ κηδεμόνι αὐτοῦ. — Τὴν ἐμφάνισιν τοῦ βιβλίου τούτου χαίρετιζομεν μετὰ πολλῆς χαρᾶς, διότι πολύτιμος πρᾶγματι θησαυρὸς τῆς ἱερᾶς ἡμῶν φιλολογίας κατέκειται τεθαρμένον ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ τῆς Βιέννης βιβλιοθήκῃ, καὶ χάρις εἰς τὸν ἀκάματον τοῦ εἰρημένου διακόνου ζῆλον ἦλθεν εἰς ᾧς ὀνομάζομεν τὸ βιβλίον τοῦτο θησαυρόν, διότι ὅστις ἀναγνώσει τὰς λαμπρὰς ταύτας ὁμιλίαις, τὰς πλήρεις ἁρῶν ἐννοιῶν καὶ ἐν περιβολῇ ὕψους τοσοῦτον ὁμαλοῦ καὶ ρέοντος, δὲν δύναται νὰ μὴ ἐκτιμήσῃ αὐτὰς δεόντως καὶ συστήσῃ εἰς πάντας, εἰς τε τοὺς ἱεροκλήρικας, ὡς πολύτιμον αὐτῶν ἐφόδιον καὶ εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις ὡς ψυχωφελὲς ἀνάγνωσμα. Τὸ ἡμέτερον κοινόν, τὸ ὅποιον διὰ τὴν ἑλλειψιν ὑγιῶς φιλολογίας τρέφεται κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεως αὐτοῦ διὰ ψυχοφθόρων ξένου πολιτισμοῦ προϊόντων, δύναται νὰ ἐντρυφᾷ καθ' ἐκάστην κυριακὴν εἰς τὴν μελέτην τῶν θρησκευτικῶν τούτων ὁμιλιῶν, ἐν αἷς περιέχεται ὑγιὲς ἐξήγησις τῶν πλείστων περικοπῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ μετὰ πολλῶν καὶ λίαν ἐποικοδομητικῶν πρακτικῶν ἐφαρμογῶν ἐν γλώσσῃ, ἣν ἐλάλουν οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ ἧτις ἀφίσταται μὲν πολὺ τῆς

χυδαίως οὐχὶ ὁμῶς καὶ τῆς τῶν παρ' ἡμῖν καλῶν ἱερο-
κηρύκων. Δι' ὃ καὶ ἐλπίζομεν, ὅτι θὰ τύχῃ καλῆς ὑπο-
δοχῆς εἰς εὐρὺν κύκλον ἀναγνώστων, διότι θὰ πληρώσῃ
ἀνάγκην τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν δημοσίου, τὸ ὅποιον το-
σοῦτον ἀπλήστως ἀναγινώσκει τὰ ὑπὸ ὀξυδερκοῦς
καὶ εὐσεβοῦς πατριάρχου ἐσχάτως δημιουργηθέντα
Εὐαγγελικά λεγόμενα Διδάγματα, τὰ ὅποια δὲν δύ-
ναται βεβαίως νὰ ἔχῃ τὰς αὐτὰς ἀξιώσεις κύρους,
οἷας αἱ ὁμιλίαι αὐτοῦ, ἃς ὁμιλεῖ κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα
ὁ ἀρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας Θεοφύλακτος. Ταύτην περὶ
τε τοῦ χρόνου καὶ τοῦ συγγραφέως ἐκφράζει τὴν
γνώμην ὁ ἐκδότης ἐν τοῖς τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ προλεγο-
μένοις καὶ ταύτην περὶ τοῦ χρόνου παραδεχόμεθα καὶ
ἡμεῖς, διότι τὰ ἐπιχειρήματα εἶνε ἰσχυρὰ καὶ ἀναμ-
φιλεκτά, ἀλλὰ περὶ τοῦ συγγραφέως παρὰ τὰς πολ-
λὰς ὑπὲρ τοῦ Θεοφύλακτου πιθανότητας, ἃς καὶ ἀπα-
ριθμεῖ ὁ ἐκδότης, ἐάν, εἰς ταύτας δὲν προστεθῇ καὶ
ἐξωτερικὴ τις πληροφορία περὶ τοιοῦτου ἔργου τοῦ
Θεοφύλακτου, (περὶ οὗ ἡμεῖς τοῦλάχιστον γνωρίζομεν
ὅτι ἔγραψε λόγους, ἀλλ' ἐγκωμιαστικούς, καὶ ἐρμηνείας
εἰς ἑωθινὰ τινὰ Εὐαγγέλια), καὶ ἐάν προσέτι δὲν ζη-
τηθῶσι καὶ ἄλλα ἐν ἄλλαις βιβλιοθήκαις τοῦ αὐτοῦ
περιεχομένου, ἀλλὰ μετὰ πλείονων ἐνδείξεων τοῦ συγ-
γραφέως, χειρόγραφα, εἶνε δύσκολόν πως νὰ ἀποφαν-
θῇ τις μετὰ ἀπολύτου βεβαιότητος, τοῦθ' ὅπερ ἄλ-
λως τε καὶ αὐτὸς ὁ ἐκδότης ἀνομολογεῖ. Δὲν εἶναι
δυνατὸν νὰ κατακλείσωμεν τὴν βιβλιοκρισίαν ταύτην
χωρὶς καὶ κατὰ τὸ ἔθος νὰ μωμοσκοπήσωμεν πως τι-
τὰ τῶν ἐν τοῖς προλεγόμενοις λεγομένων, ἰδίᾳ δὲ θὰ
ἐπιστέψῃ ἡμῖν ὁ φίλος ἐκδότης νὰ θεωρήσωμεν ὡς
πραγματικὴν ἀποπλάνησιν αὐτοῦ ὅσα λέγει ἐξηγῶν
τοὺς λόγους τῆς δικοπῆς, μετὰ μεγάλους πατέρας
καὶ ἐρμηνευτάς, τῆς ἐλευθέρας καὶ γονίμου τῆς ἐξη-
γητικῆς ἐρεῦνης, ἐν οἷς συγκαταλέγει καὶ τὸ κυριώτα-
τον τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐν Τρούλλῳ (κ.ν. 19), ἣτις δὲν
ἐκώλυσε, κατὰ τὴν ὀρθόδοξον γνώμην, τὴν ἐλευθέραν
ἐρμηνείαν, ἀλλὰ μόνον προεφύλαξεν ἀπὸ αἰρετικῶν
μᾶλλον παρερμηνειῶν, «ἵνα μὴ ἀποπίπτειν τοῦ προ-
σέκοντος» οἱ μὴ τοὺς πατέρας συμβουλευόμενοι. Καὶ
ὅτι τοῦτο εἶνε τὸ πνεῦμα τοῦ κανόνος τούτου δείκνυ-
ται καὶ ἐκ τοῦ β' ἄλλης Οἰκουμενικῆς ἐπίσης Συνό-
δου, τῆς Ζ', ἐν ᾗ λέγεται «ἀνακρίνεται δὲ ἀσφαλῶς (ὁ
μέλλων προάγεσθαι) . . . εἰ προθύμως ἔχει ἀναγινώ-
σκεν ἐρμηνευτικῶς καὶ οὐ παροδευτικῶς . . .
τὴν Ἀγίαν Γραφήν» (κ.ν. 6').

Τὰ αἷτια λοιπὸν τῆς καταπτώσεως τῆς ἐξηγητικῆς
εἶνε ἄλλα, βαθύτερα καὶ ἱστορικῶς ἐξηγούμενα, δι' ἃ
καὶ ἡ ὅλη ἐν γένει παιδεία ἐκπίπτει καὶ περὶ ὧν οὐ

τοῦ παρόντος. Ἡ ἀπλὴ ὁμῶς παρατήρησις ἡμῶν αὕτη
γενομένη ἐν πλήρει συναισθήσει τῆς ρήτρας τῶν Γάλ-
λων «la critique est facile mais l'art est diffi-
cile» δὲν αἶρει τὴν ἡμετέραν ἐκτίμησιν τῆς ἐργασίας
τοῦ ἐκδότου, οὐδὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι διὰ τοῦ Κυ-
ριακοδρομίου τούτου προβιβάζεται ἡ οἰκοδομὴ Χριστοῦ
καὶ προάγεται ἡ γνώσις τῆς θρησκείας καὶ τῆς Ἀγίας
Γραφῆς, ἥς ἡ ἄγνοια κατὰ τὸν ἅγιον πατέρα ἡμῶν
Χρυσόστομον «μέγας κρημνὸς καὶ βάραθρον βαθὺ καὶ
μεγάλῃ προδοσίᾳ σωτηρίας».

Ἀρχιμ. Δημήτριος Γεωργιάδης
καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῇ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμφηρεῖ,
Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3986 καὶ χρονολογ. 14 ἰουνίου
1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀναστασίας Θωμᾶ, τὸ γένος Ἰ.
Πετρίδου, κατὰ τοῦ Θωμᾶ Δημητρίου Δάλη ὡς νόμιμον καὶ
ἀποδεδειγμένην,

Κηρύσσει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυ-
μένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦ-
θα ἐκδομένων φύλλων α' Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας καὶ α' Τα-
χυδρόμου δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφά-
σεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Θωμᾷ Δημ. Δάλη, ὡς ὑπαιτίῳ
τῆς διαζεύξεως, τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης
ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικηγόρων καὶ τῶν
διαζευκτηρίων ἐγγράφων, ἀνόντα εἰς γρόσια τριακόςια ἐβδομή-
κοντα (ἀρ.θ. 370) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 10 ὁκτωβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρῶτος Δρυῖνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

2

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν)

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ
δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγ-
γέλαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν
βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτη-
ρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἶδους ἐντύπων εἰς τὴν
ἐλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Наукова бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА

1948

02/09/25

902667

НБ ОНУ

П. III 426701